

Obsah

Kapitola 1

SEKUNDÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	11
Úvod	12
1.1 Jak se daří ve škole žákům s psychickými potížemi?	
<i>Lucie Foltová</i>	13
1.1.1 Metodologie výzkumného šetření	14
1.1.2 Vybrané výsledky výzkumného šetření	15
1.1.2.1 Zájem rodičů o vzdělávání adolescentů	15
1.1.2.2 Problémy ve škole	16
1.1.2.3 Školní prospěch	17
1.1.3 Práce pedagoga s žáky s psychickými potížemi	18
1.2 Informační potřeby žáků středních odborných škol a středních odborných učilišť při volbě další vzdělávací a profesní dráhy	
<i>Petr Hlaďo</i>	19
1.2.1 Metodologie výzkumného šetření	20
1.2.2 Nástroje sběru dat	20
1.2.3 Hypotézy a jejich teoretické ukotvení	20
1.2.4 Použité statistické postupy	22
1.2.5 Informace významné pro rozhodování žáků o další vzdělávací a profesní dráze	22
1.2.6 Využití informací potřebných pro volbu další vzdělávací a profesní dráhy u žáků maturitních oborů a žáků oborů ukončených výučním listem	28
1.2.7 Diskuze a implikace pro pedagogickou praxi	30
1.3 Pohled matek na sexuální výchovu na základní škole	
<i>Lenka Kamanová</i>	33
1.3.1 Pojem sexuální výchova	33
1.3.2 Co víme z výzkumů o sexuální výchově ve škole	34
1.3.3 Výzkumný problém, cíle, otázky a přístup	35
1.3.4 Volba vzorku, vstup do terénu	36
1.3.5 Výzkumný nástroj	36
1.3.6 Etická dimenze výzkumu a jeho limity	37
1.3.7 Vybrané výsledky výzkumu	37
1.3.7.1 Sexuální výchova ve škole ANO, ale	37
1.3.7.2 Ve škole ANO, ale rodina je základ	38
1.3.7.3 Ve škole ANO, ale přiměřeně	38
1.3.7.4 Ve škole ANO, ale jen ten vhodný	39
1.3.8 Závěrečné doporučení	39
1.4 Ochrana člověka za mimořádných událostí v kurikulu a edukační realitě základních a středních škol	
<i>Eva Marádová</i>	40
1.4.1 Ochrana člověka za mimořádných událostí v procesu kurikulárních změn	41
1.4.2 Výzkumné šetření na Pedagogické fakultě UK v Praze	42
1.4.3 Výzkumné šetření na středních školách	43
1.4.4 Výzkumné šetření na základních školách	43
1.4.5 Závěr	45

1.5 Nedostatky českého vzdělávacího systému v informační společnosti	
<i>Radvákova Věra</i>	47
1.5.1 Informační technologie	47
1.5.2 Informační technologie ve vzdělávacím systému	48
1.5.3 Interpretace informací ve škole	49
1.5.4 Kvalifikace učitelů	51
1.5.5 Závěr	52
Závěr	54
Literatura	55

Kapitola 2

TERCIÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	63
-----------------------------------	----

Úvod	64
-------------------	----

2.1 Proměny terciárního vzdělávání v České republice

<i>Dana Linhartová, Lenka Danielová</i>	66
---	----

2.1.1 Vybrané souvislosti současného terciárního vzdělávání	66
---	----

2.1.1.1 Složení obyvatelstva v České republice	66
--	----

2.1.1.2 Český trh práce	69
-------------------------------	----

2.1.1.3 Počty českých vysokých škol	72
---	----

2.1.1.4 Počty studentů a absolventů českých vysokých škol	73
---	----

2.1.1.5 Financování českých vysokých škol	76
---	----

2.1.1.6 Evropské souvislosti vysokoškolského vzdělávání	77
---	----

2.1.2 Závěrem	80
---------------------	----

2.2 Sebereflexe kompetencí vysokoškolských učitelů

<i>Milan Slavík, Kateřina Tomšíková, Lucie Směkalová</i>	81
--	----

2.2.1 Kompetence	81
------------------------	----

2.2.2 Sebereflexe a její význam	82
---------------------------------------	----

2.2.3 Reflexe kompetencí vysokoškolských učitelů	84
--	----

2.2.4 Závěrem	87
---------------------	----

2.3 Společenskovední vzdělávání v dichotomii s odborným vzděláváním na technické univerzitě

<i>Jaroslav Lindr</i>	89
-----------------------------	----

2.3.1 Teoretické reflexe zkoumané problematiky	90
--	----

2.3.2 Metodologická východiska	91
--------------------------------------	----

2.3.3 Výsledky	92
----------------------	----

2.3.3.1 Analýza výsledků pro předmět Etika v podnikání	92
--	----

2.3.3.2 Analýza výsledků pro předmět Environmentalistika a stavitelství	93
---	----

2.3.4 Diskuse	94
---------------------	----

2.3.4.1 Etika v podnikání	94
---------------------------------	----

2.3.4.2 Environmentalistika a stavitelství	95
--	----

2.3.5 Závěrem	95
---------------------	----

2.4 Vysokoškolská výučba a globálně rozvojové vzdělávání

<i>Timea Šeben Zaťková</i>	96
----------------------------------	----

2.4.1 Globálně rozvojové vzdělávání	97
---	----

2.4.2 Cíle globálního vzdělávání podle kompetencí	98
---	----

2.4.3 Požadavky na globálního učitele v terciárním vzdělávání	100
---	-----

2.4.4	Miesto globálneho vzdelávania v študijných plánoch vysokých škôl	103
2.4.5	Príklad implementácie globálneho rozvojového vzdelávania v edukačnom procese	105
2.4.6	Záverom	106
2.5	Formovanie multikultúrnych kompetencií a globálnych zručností pomocou Kurzu vysokoškolskej pedagogiky na technických univerzitách	
	<i>Eva Svitačová</i>	107
2.5.1	Výzvy pre ďalšie vzdelávanie vysokoškolských pedagógov	108
2.5.2	Kompetencie, interkultúrne kompetencie a globálne zručnosti vysokoškolských pedagógov	108
2.5.3	Interkultúrne kompetencie a globálne zručnosti	110
2.5.4	Výsledky	111
2.5.5	Diskusia	111
2.5.6	Záverom	112
2.6	Vzdělávání zaměřené na studenta v pregraduální přípravě budoucích učitelů	
	<i>Ivona Skalická</i>	113
2.6.1	Teoretická východiska vzdělávání zaměřeného na studenta	114
2.6.1.1	Tři základní podmínky	114
2.6.1.2	Vzdělávání zaměřené na studenta	116
2.6.1.3	Aplikace principů v praxi	118
2.6.2	Diskuse	119
2.6.3	Závěrem	119
2.7	Dotazník pro výzkum organizačního klimatu fakult připravujících učitele: pilotáž výzkumného nástroje	
	<i>Helena Grecmanová, Miroslav Dopita</i>	120
2.7.1	Vývoj výzkumného nástroje	120
2.7.2	Pilotáž dotazníku „dva v jednom“	122
2.7.3	Závěrem	124
2.8	Porovnání výsledků testů hodnocených člověkem a hodnocených počítačem	
	<i>Josef Budík, Vladimír Nulíček</i>	125
2.8.1	Materiál a metody	125
2.8.2	Diskuse a výsledky	127
2.8.3	Závěr	128
2.9	Problematika odpisovania a plagiátorstva v univerzitných podmienkach	
	<i>Eleonóra Černáková, Lucia Palšová</i>	129
2.9.1	Cieľ a metodika	129
2.9.2	Teoretické východiská	130
2.9.3	Právne a etické aspekty plagiátorstva na SPU v Nitre	133
2.9.4	Zhodnotenie plagiátorstva študentmi SPU v Nitre	136
2.9.5	Záverom	137
2.10	Vztah mezi detekcí lži a sebe-monitorováním u studentů oboru ekonomika a management	
	<i>Lenka Mynaříková</i>	139
2.10.1	Detekce lži	140
2.10.2	Detekce lži a sebe-monitorování	141
2.10.3	Metodologie výzkumného šetření	142
2.10.4	Výsledky	143

2.10.5 Diskuse	144
2.10.6 Závěrem	145
Závěr	146
Literatura	148
Kapitola 3	
VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ	159
Úvod	160
3.1 Profesionální standardy učitelů v kariérovém systému a ich pilotné overovanie na Slovensku	
<i>Ivan Pavlov, Gabriela Petrová, Mária Šnídlová.</i>	162
3.1.1 Poňatie profesionálneho štandardu v teórii a praxi profesionálneho rozvoja učiteľov	162
3.1.2 Kontexty procesov štandardizácie profesionálnych kompetencií učiteľov	166
3.1.3 Koncepty štandardizácie profesionálnych kompetencií učiteľov	168
3.1.3.1 Medzinárodný, národný koncept štandardizácie profesionálnych kompetencií	168
3.1.3.2 Normatívny koncept štandardizácie profesionálnych kompetencií	170
3.1.3.3 Rozvojový koncept štandardizácie profesionálnych kompetencií	176
3.1.3.4 Evalvačný koncept profesionálnych kompetencií	178
3.1.4 Záver	187
3.2 Vzdelávaní učiteľů v oblasti tzv. „měkkých dovedností“	
<i>Věra Kosíková, Václav Holeček</i>	188
3.2.1 Cíl	189
3.2.2 Metody výzkumného šetření	189
3.2.3 Výzkumný vzorek	191
3.2.4 Výsledky empirického šetření	191
3.2.5 Diskuse	193
3.2.6 Závěr	194
3.3 Rozvíjení komunikačních dovedností budoucích učitelů prostřednictvím videonahrávek	
<i>Marie Horáčková</i>	195
3.3.1 Vymezení základních pojmů	195
3.3.2 Předmět Pedagogická komunikace	197
3.3.3 Videotréning interakcí	198
3.3.4 Rozvoj komunikačních dovedností u studentů v praxi	199
3.4 Profesionální kompetence v přípravě učitelů tělesné výchovy v předmětu Sportovní gymnastika	
<i>Jitka Vorálková, Viléma Novotná, Iveta Šimůnková</i>	201
3.4.1 Cíl	202
3.4.2 Metodika	202
3.4.3 Výsledky	203
3.4.5 Diskuse	203
3.5 Tvořivost a celoživotní vzdělávání	
<i>Jiří Semrád, Milan Škrabal</i>	206
3.5.1 Test tvořivosti, pojetí	207
3.5.2 Hodnotící kategorie a vyhodnocení testu tvořivosti	207
3.5.3 Závěrem	211

3.6 Další vzdělávání učitelů středních škol v Jihomoravském kraji – vybrané výsledky	
<i>Petr Adamec</i>	212
3.6.1 Metodologie výzkumného šetření	213
3.6.1.1 Výzkumný soubor	213
3.6.1.2 Struktura výběrového vzorku	214
3.6.2 Výsledky	215
3.6.2.1 Rekapitulace statisticky významných rozdílů	216
3.7 Přípravné vzdělávání budoucích učitelů odborných předmětů na Mendelově univerzitě v Brně	
<i>Lenka Danielová, Dita Janderková</i>	219
3.7.1 Rozvoj klíčových kompetencí budoucích pedagogických pracovníků	219
3.7.2 Rozvoj profesních kompetencí budoucích učitelů středních škol	221
3.7.3 Andragogické kompetence učitelů středních odborných škol	222
3.7.4 Sociálně-andragogické kompetence	224
3.7.5 Rozvoj sociálně-andragogických kompetencí u vzdělavatelů dospělých	226
3.8 Pohledy na kompetence učitele a jejich utváření v rámci pregraduální a postgraduální přípravy studentů učitelství	
<i>Miroslav Procházka</i>	228
3.8.1 K otázkám kompetenčních modelů a možnostem jejich uplatnění při přípravě na výkon učitelské profese	228
3.8.2 Pedagogická příprava a profesní role učitele	230
3.8.3 Reflexe očekávání studentů a postřehy z praxe	231
Závěr	234
Seznam literatury	237
Seznam tabulek	244
Kapitola 4	
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ	245
Úvod	246
4.1. Formální, neformální a informální vzdělávání sportovních trenérů	
<i>Karel Kovář, Petra Matošková, Vladimír Süß, Lenka Kovářová</i>	247
4.1.1 Vzdělávání trenérů	247
4.1.2 Trenérská kvalifikace	249
4.1.3 Reflexe autorů	250
4.2 Pohybová gramotnost v reflexi celoživotního vzdělávání	
<i>Petra Matošková, Karel Kovář, Vladimír Süß</i>	251
4.2.1 Vývojová stádia a rozvoj motoriky	252
4.2.2 Tělesná výchova na školách (nejen) v České republice	252
4.2.3 Pohybová gramotnost	253
4.2.4 Řešení problému ve světě	254
4.2.5 Odraz v systému celoživotního vzdělávání v ČR	255
4.3 Pohled pedagogických pracovníků na zavádění kariérového systému učitele a ředitele	
<i>Václav Trojan</i>	258
4.3.1 Východiska a celkové vymezení procesu dalšího ředitelského vzdělávání	258
4.3.2 Ředitel školy – lídr edukačního procesu	259

4.4 Kompetenční rámec středních škol ve vztahu k externím zájmovým stranám	
<i>Pavel Vyleťal</i>	260
4.4.1 Roviny zájmových stran k organizaci střední školy	260
4.4.2 Kompetenční rámec organizace	261
4.4.3 Kompetenční profil externích „stakeholders“	261
4.4.4 Kompetenční přístup organizace	263
4.4.5 Předpoklady interakčně edukačního působení organizace iniciující změnu k externím subjektům „stakeholders“	264
4.4.6 Model procesů realizace změny kompetenčního rámce u externích „stakeholders“ na základě interakčně edukačního působení	264
4.4.7 Pro-organizační vzdělávání – předpoklad realizace „změny“	265
Závěr	267
Použitá literatura	268
Tabulky a obrázky	271

Kapitola 5

SENIORSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ	273
Úvod	274
5.1 Seniorské vzdělávání a kompetenční model lektora	
<i>Naděžda Špatenková, Lucie Smékalová</i>	276
5.1.1 Vzdělávání seniorů jako společenský apel	276
5.1.2 Senior jako účastník vzdělávání	277
5.1.3 Kompetenční model lektora	278
5.1.4 Generický kompetenční model lektora	279
5.2 Mezigenerační učení jako nástroj edukace při podpoře kvality života seniora	
<i>Markéta Šauerová</i>	284
5.2.1 Mezigenerační učení jako významný sociální faktor v edukaci seniorů	285
5.2.2 Modely mezigeneračního soužití	287
5.2.3 Sociální interakce v rodině jako významný faktor mezigeneračního soužití – postavení seniorů v preferencích sociálních interakcí dětí mladšího školního věku	287
Závěr	291
Použitá literatura	292
Seznam autorů	295
Souhrn	298
Summary	299